

- принцип наступності та неперервності (врахування вікових особливостей дітей, безперервний розвиток та поступове ускладнення та урізноманітнення змісту освітнього процесу;, тощо).

Для сприяння самореалізації здібностей дітей в дошкільному віці треба розуміти, що кожна дитина – це унікальна й неповторна індивідуальність. Тому пріоритет вільного розвитку особистості є базовим принципом побудови освітнього середовища від простого до складного, а також збагачення досвіду дитини шляхом нагромадження вражень про навколишній світ, що можливо отримати під час виконання завдань, що їм подобаються найбільше.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти) <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
6. Лазарович Н. Обдарованість у дошкільному віці: Навчально- методичний посібник. – Берегово, ПНВЗ «Галицька академія», 2009. – 220с.
7. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO»/О.Ю. Рома, В.Ю. Близнюк, О.П. Борок – the LEGO Foundation, 2016 – 140с.
8. Проєкт LEGO «Сприяння освіті» в Україні. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijna-skarbnichka/proekt-legospriyannya-osviti-v-ukrayini>

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вероніка СЕРЕДІЮК

*І курс ОР магістр, педагогічний факультет
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
науковий керівник – Недільський С.А.,
кандидат педагогічних наук, доцент*

Постановка проблеми. Оновлення функціонування дошкільної освіти з урахуванням чинного законодавства України вимагає від педагогічних працівників певного рівня кваліфікаційного розвитку та навичок організації освітнього процесу в ЗДО на основі орієнтованого на особистість дитини, компетентісного та інтегрованого підходів, які готові до постійного самовдосконалення, саморозвитку та самовираження.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Актуальність проблеми застосування педагогами дій інтеграційного характеру у навчанні засвідчено науковими розвідками Я. Коменського, К. Сухомлинського, К. Ушинського. На сучасному етапі психолого-педагогічної науки дані питання вивчають такі науковці: Г. Бабенко, Н. Гавриш, О. Гончарук, І. Кіндрат, К. Крутій, Н. Коваль, І. Козловська, Л. Руденко.

Мета статті – дослідити і теоретично обґрунтувати поняття «інтеграція», визначити особливості її впровадження в освітній процес ЗДО.

Результати дослідження. Важливою проблемою сучасності, що спричинена вдосконаленням системи дошкільного виховання, психічними і фізичними характеристиками організму дітей дошкільного віку, їхніми потребами соціального розвитку, є видозміна підходу до організації освітнього процесу, використання інтеграцій.

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» зазначено, що інтеграція – це «об'єднання в ціле будь-яких окремих частин; об'єднання та координація дій різних частин цілісної системи; процес упорядкування, узгодження та об'єднання структур і функцій у цілому організмі [3, с. 500]. У «Педагогічному словнику» інтеграція визначається як зв'язки у системі, що пов'язують різні елементи і функції в своєрідній повноцінності; дії, що передують її виникненню [6, с. 229].

К. Крутий класифікує такі види інтеграції: міжпредметна інтеграція; внутрішньопредметна інтеграція; інтеграція дидактичних принципів; методична інтеграція (взаємодія методів і прийомів навчання, виховання й організації безпосередньої освітньої діяльності дітей); інтеграція різних видів дитячої діяльності; інтеграція форм організації спільної діяльності дорослого і дітей та самостійної діяльності дошкільників тощо [4].

Впровадження інтеграції у зміст дошкільної освіти передбачає синтезований відповідно до педагогічних закономірностей, взаємопроникнений та взаємопов'язаний комплекс знань, умінь та навичок щодо усіх освітніх напрямів Базового компоненту дошкільної освіти, що має на меті організацію у свідомості дошкільників різностороннього образу світу [1, с.20].

Інтегрований освітній процес у закладах освіти – це планомірний і послідовний хід поєднання освітніх процесів, що полягає чіткому досягненні педагогами та вихованцями освітніх цілей.

Під час такої діяльності потрібно орієнтуватись та такі принципи: діалогічності (впровадження різних видів спілкування між групами осіб); позитивної спрямованості виховання та навчання (у ході засвоєння певних знань дитини має переживати позитивні емоції; у колективі дошкільників має бути доброзичлива та дружня атмосфера); проєктності (індивід має отримувати нову інформацію у цілісному образ та виконувати певні практичні дії, щоб її усвідомити); активності кожного учасника при виконанні завдань (має не меті не досягнення високий показників виконаного завдання, а саме того, щоб всі індивіди були задіяні у його розв'язання, відчували свою важливість у досягненні спільної мети); діяльне задіявання сім'ї дошкільників до опрацювання нових навчальних матеріалів (сприяє кращому засвоєнню інформації дітьми, створення багажу тем для обговорення між членами родини та покращення стосунків між ними [4, с.9].

Впровадження інтеграції у освітній процес закладу дошкільної освіти передбачає послідовний перехід між такими його фазами: самостійний аналіз навчальних матеріалів (без врахування загальновизнаних закономірностей) з подальшим його поєднанням, визначенням умовиводів та певної структури;

сполучення інформації про елементи, що використовуються у різних сферах (міжпредметні зв'язки), їх систематизація [1, с.25].

Науковці нашого часу використовують інтеграції у освітньому процесі, що складаються з певного переліку елементів, а саме: мета – формування в дошкільників цілісної картини світу через усвідомлення себе як особистості, себе серед інших людей, у природі, мистецтві, суспільстві та ін.; зміст – як інтегрована система знань, умінь і навичок, поєднаних із різних освітніх напрямів Базового компоненту дошкільної освіти; методи – як способи цілеспрямованого впливу на дітей дошкільного віку з метою формування в них інтегрованої системи знань, умінь і навичок; форми – як зовнішнє вираження цілеспрямованого впливу на дітей дошкільного віку з метою формування в них системи компетенцій; результат – сформована в дошкільників цілісна картина світу, усвідомлення себе частиною природи, суспільства, культури, мистецтва тощо [1, с.26].

У ЗДО інтеграція освітнього процесу дошкільників полягає у синтезі освітніх напрямів, зміст яких висвітлений у Базовому компоненті дошкільної освіти. Вихователі під час організації занять вдаються до інтегрування таких розділів програм розвитку дітей дошкільного віку: ознайомлення з довкіллям + мовленнєве спілкування + художньо-продуктивна діяльність; художньо-мовленнєва діяльність + українознавство + образотворча діяльність; основи здоров'я (валеологія, ОБЖД) + мовленнєве спілкування + художньо-продуктивна діяльність; логіко-математичний розвиток + мовленнєва діяльність + конструювання тощо. Поряд з цим, можна інтегрувати такі галузі знань: музика + пізнання (математика); комунікація (мова, навчання грамоті) + (математика)+ музика; комунікація (мова) + музика + образотворча діяльність (малювання)+ художня література; ознайомлення з навколишнім + праця; математика + образотворча діяльність; здоров'я + фізична культура (рухова діяльність) + художня література, музика; пізнання (експериментально-дослідницька, ознайомлення з навколишнім) + образотворча діяльність + комунікація (спілкування, мова) [2, с. 175].

Головним засобом впровадження інтеграції в освітній простір ЗДО є інтегроване заняття, що створює необхідні умови для засвоєння дітьми системи компетентностей та знань, визначені чинними нормативними та методологічними документами. Наприклад, О. Полєвікова зазначає, що інтегроване заняття у роботі з дітьми старшого дошкільного допомагає досягнути реалізації ідеї ампліфікації (головна мета програми «Я у Світі»), створює сприятливі чинники для мовленнєвого розвитку дітей, як-от: вдосконалення показників фонематичного слуху, звуковимови та літературного говоріння, збільшення словникового запасу за напрямками «Пророда», «Культура», «Люди», «Я сам», формування граматичних навичок, комунікативного мовлення та елементів грамоти [7, с.262].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, базуючись на поглядах щодо єдності розвитку дитини дошкільного віку як особистості, суб'єкта активної діяльності та унікальності, впровадження інтеграції у освітній процес ЗДО розгортає перед дошкільником багатоманітні компоненти

активностей та знань, при цьому спрямовуючи на засвоєння соціального досвіду та позиції в навколишньому світі.

Список використаних джерел:

1. Бартків О., Семенов О. Інтегроване навчання дітей дошкільного віку: теорія, шляхи впровадження (навчально-методичний посібник). Луцьк : Фоп. Мажула Ю.М., 2022. 127 с.
2. Брежнєва О. Г. Інтеграція математичного змісту в концепції математичного розвитку дошкільників: традиційність і сучасність. Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, Луцьк, 16-17 травня. 2017. С. 28–31.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К. : Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
4. Гавриш Н. Інтегровані заняття: Методика проведення. К. : Шк. світ, 2007. 128 с.
5. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія: у 2 ч. Ч. I. Концепції, проєктування, технології створення . Запоріжжя: ЛІПС ЛТД, 2009. 320 с.
6. Педагогічний словник / [за ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка К.: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
7. Полєвікова О.Б. Реалізація завдань мовленнєвого розвитку дітей шостого року життя на інтегрованих заняттях. *Педагогічна теорія і практика : зб. наук. праць*. К.: КиМУ, 2011. Вип.2. С. 257-268.

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Мар'яна СУЛЯТИЦЬКА

*І курс ОР магістр, педагогічний факультет
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
науковий керівник – Недільський С.А.,
кандидат педагогічних наук, доцент*

Постановка проблеми. Освітнє середовище є важливим компонентом забезпечення результативного освітнього та розвиваючого процесів щодо особистості дитини дошкільного віку. Так, у статті 11 Закону України «Про дошкільну освіту» вказано, що ЗДО «має сприяти збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психологічному і фізичному розвитку дітей» [6].

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Теоретичною базою для вирішення окресленої наукової проблеми слугують погляди, висвітлені у науковому доробку таких зарубіжних вчених: Б. Ананьєва, Дж. Дьюї, А. Лурії, М. Монтессорі, М. Хейдметса, І. Шмальцгаузена, Р. Штайнера. На території